

NAV JĀAPMAKSĀ

ATBILDE APMAKSĀTA

Purva bruņurupuču izpētes grupa
Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs
Meža prospekts 1
Rīga LV-1014

Esmu redzējis/usi bruņurupuči Latvijā dabā

Mans vārds .....

Ar mani var sazināties
(adrese, telefona numurs vai e-pasts) .....

Novērošanas laiks
(Gads, mēnesis) .....

Novērošanas vieta
(rajons, tuvākā apzīmīvotā vieta) .....

ūdenstilpes nosaukums
(oficiālais un vietējais) .....

Novērošanas apstākļi .....

- Novēroju:
- Purva bruņurupuči
  - Sarkanaušu bruņurupuči
  - Sauszemes bruņurupuči
  - Nezināmu bruņurupuči

PĀRLOKI, AIZLĪMĒ, NOSŪTI!

Vai Latvijā dzīvo purva bruņurupuči?

Daudzās Eiropas valstīs purva bruņurupuči (*Emys orbicularis*) ir aizsargājams. Lai gan Latvijas Sarkanajā Grāmatā rakstīts, ka purva bruņurupuči ir izzudusi suga, mēs ik gadus saņemam ziņas, ka tas Latvijā novērots.

Kāpēc ir svarīgi vākt ziņas par purva bruņurupuči?

Tāpēc, lai purva bruņurupuči Latvijā neizmirtu, un speciālisti varētu:

- izveidot aizsargājamās teritorijas bruņurupuču dzīves vietās;
- izpētīt bruņurupuču ekoloģiskās īpatnības;
- turēt un pavairot bruņurupučus, ar nolūku izveidot ģenētisko banku.

Purva bruņurupuči atrast nav viegli.
Palīdzi meklēt šo brīnumaino un reto dzīvnieku!

Kā pazīt purva bruņrupuci?

Vairumam Latvijā atrasto bruņrupuču muguras bruņas ir tumši pelēkas vai melnas. Uz tām var būt sīki dzeltenīgi vai gaiši pelēki plankumi.

Galva, kakls un kājas tumši pelēkas, ar dzelteniem plankumiem.

Vēdera bruņas parasti pelēkas vai dzeltenīgas. Uz tām var būt tumši plankumi.

Nagi gari, starp pirkstiem - peldplēves.

Aste gara, nobijies bruņrupucis to pieliec.

Visbiežāk Latvijā atrasti purva bruņrupuči cilvēka plaukstas lielumā. Lielākais bijis 21 cm garš. Atrasti arī mazuļi lata monētas lielumā.

Nesajauc ar svešinieku!

Zooveikalos nopirktos vai no ārzemju ceļojuma nelikumīgi (!) atvestos bruņrupučus īpašnieki reizēm pamet, izlaižot savvaļā. **TĀ DARĪT NEDRĪKST!**

Ziemā šie dzīvnieki, visticamāk, nomirst, bet izdzīvojušie var kļūt par konkurentiem purva bruņrupučiem.

Sarkanausu bruņrupucis (*Trachemys scripta*) savvaļā dzīvo Amerikā. Tas ir saldūdens bruņrupucis, un **pa gabalu ļoti līdzīgs purva bruņrupucim.**

Atšķirības pazīme - **sarkanie plankumi galvas sānos** - „ausis”.

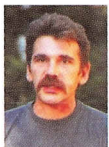

No sauszemes bruņrupuči Latvijā visbiežāk atrasts **Vidusāzijas bruņrupucis** (*Testudo horsfieldi*). Tam nav pleznu un košu plankumu. Tas ir **dzeltenīgs vai zaļgani brūns**, pārvietojas lēnām.

Purva bruņrupuču izpētes grupa
Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs
Meža prospekts 1
Rīga LV-1014

Tālrunis: 9621191
E-pasts: eco@apollo.lv

Bukleta ideja:
Ingmārs
Līdaka

Saturs:
Mihails Pupiņš

Foto:
Valerijs Vahruševs

Teksts:
Daiga Leimane

Dizains:
Zanda
Milzarāja

Foto: Valerijs Vahruševs, Ingmārs Līdaka, Daiga Leimane,
Ūllar Rammul, Māris Lielkalns

Iespiests: Strig poligrāfija

Sadarbībā ar:

Kur meklēt purva bruņrupuci?

Visbiežāk purva bruņrupuči redzēti uz sauszemes pie ūdenstilpēm, dažī - pat 100 m attālumā no ūdens. Bruņrupuči dzīvo gan lielās, gan mazās ūdenstilpēs, bieži - aizaugušās. Latvijas klimatā tie stundām ilgi krastā saulojas.

Ko meklēt?

Var meklēt ne vien **bruņrupučus**, bet arī to **pēdas** vai **bruņas**. Bruņas redzētas purvmalas mežā pie jenotsuņa alas. Tās bijušas baltas, bez tumšajām ragavielas plāksnītēm, un stipri sagrauztas.

Bruņrupuča pēdas smiltīs. Gar malām pēdu un nagu nospiedumi, vidū vadziņu ievilkusi aste.

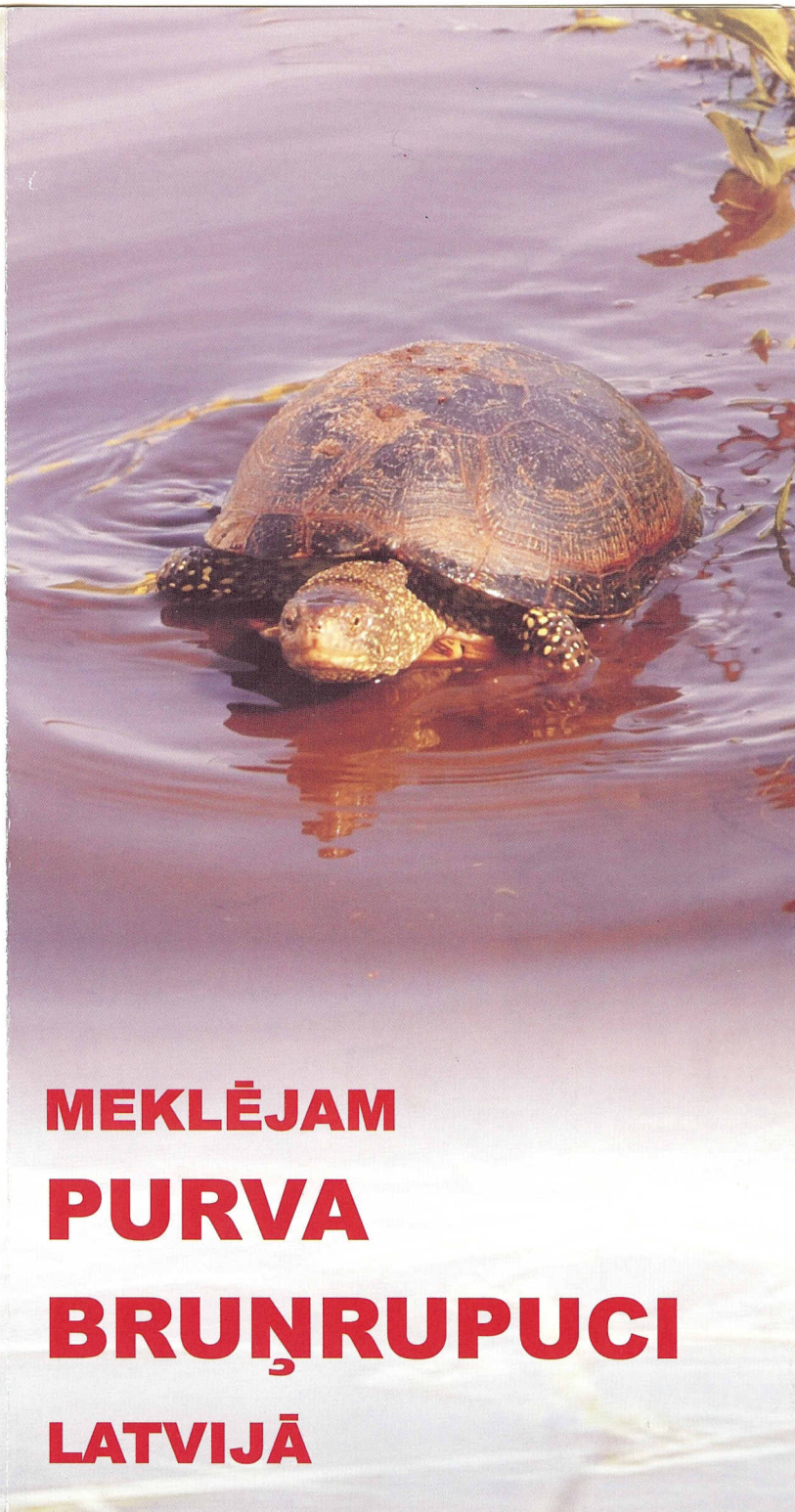
Kā meklēt?

- **Izvaicājiet** piekrastes **iedzīvotājus**: bērņus, makšķerniekus un medniekus. Parādiet viņiem šo bukletu.
- Meklējiet bruņrupučus **saulainā rītā** vai **pusdienlaikā**.
- **Tuvojieties** ūdenstilpei **klusī, lēni** un **uzmanīgi**. Purva bruņrupučī ir ļoti piesardzīgi. Pamanot cilvēku pat desmit metru attālumā, ienirst, aizpeld vai slēpjas ūdensaugos.
- **Aplūkojiet binoklī** saulaino krastu. Bruņrupučī mēdz sauļoties smiltīs, uz kritušiem kokiem, zāļu ciņiem, u.c.
- Ja izmantojat laivu, **vērojiet ūdens virsmu**. Bruņrupucis palaikam izbāž galvu no ūdens, lai ieelpotu.
- **Aplūkojiet** ūdenstilpes smilšainos **krastus tuvumā**. Bruņrupuču **pēdas** parasti sākas no ūdens un turpinās krastā.

**Ja esat sastapuši bruņrupuci
Latvijas dabā:**

- **fotografējiet**
- **filmējiet**
- **ZIŅOJIET mums!**
- **bet neķeriet un turpmāk to netraucējiet**

**MEKLĒJAM
PURVA
BRUŅRUPUCI
LATVIJĀ**